

Jeg takker Naturfredningsforeningen og Vestskoven for, at jeg som viking er inviteret til denne midsommeraften for at sige et par ord.

Jeg har forinden søgt hjælp hos en vølv – en sandsigerske, der er både ældre og klogere end selveste Odin. Hun kan spå om, og se ind i både fortid, nutid og fremtid. I det 1000-årige mesterværk Vøluspa, Vølvens Spådom, fortæller hun tilhørerne om jordens og universets tilblivelse – guderne, jætterne og menneskenes modsætningsfyldte forhold til hinanden frem mod det uundgåelige opgør Ragnarok, hvor alt går under og fimbulvinteren raser tre vintre i træk uden somre imellem.

Efter ragnarok ser vølven en ny og bedre verden genopstå.

Vi kender menneskers angst og fortvivelse over naturkræfters nådesløse spil, som da vinteren i året 536 fortsatte sommeren over.

Solen havde efter flere samstemmende beskrivelser mistet sit sædvanlige lys, den skinnede kun som månen og kastede ikke engang skygge midt på dagen. Ingen stjerner kunne ses det år.

Tilbage til vølven – her en strofe fra hendes beskrivelse af Ragnarok:

Solen sortner
Synker jord i hav
Lyse stjerner
Slukkes på himlen
Ildbål raser
Mod arnens ild
Høj flamme leger
Mod himlen selv.

Ja jeg blev nu nødt til at bede vølven om hjælp til at finde gejsten og humøret igen. Hun svarede efter denne advarsel straks mere positivt og livsbekræftende med følgende uddrag af strofer:

Jeg ser komme op
For anden gang
Jorden af havet
Altid grøn
Fossen falder,
Flyver ørnen over,
Den som fanger
Fisk på fjeldet.

Der skal atter underfulde
Gyldne brætspil
I græsset findes;
Dem de ejede
I urtids dage

Der skal usåede agre vokse
Alt ondt skal bødes
Balder skal komme...

Fagrere end solen
Ser jeg en sal
Tækket med guld
På et sted der giver læ mod ild
Skal svigløse
Slægter bo
For at leve i lykke
Livets dage.

Tak, vølve, for at der er håb forude!

Vikingerne var mennesker som vi, der lige som mennesker til alle tider og i alle kulturer er i samspil med hinanden og med kræfter større end os selv.

Solen, som den brændende gaskugle den er, kaldte de gudernes bål.

De fulgte den og nævner den sammen med kildevæld som de store livgivere, der gør jorden grøn af urter.

Når den om vinteren var længst væk holdt de blotefesten Jol, som vi nu i kristen tid kalder jul. Vi kender flere beskrivelser af blotefester, der var knyttet til solens gang på himlen.

En blotefest var en kultisk tradition, hvor man styrkede båndene mellem døde og levende. Den havde også til formål at man i fællesskab ofrede for at stå sig godt med guderne. Kun i fællesskabet kunne kraften fra større magter komme menneskene til gode.

Vikingerne ofrede dyr som gris og hest, måske også mennesker.

De spiste, drak signet øl og forlystede sig under sådanne styrkende blotefester.

Vi kender ordlyden af et ønske, de fremsatte under blotet, måske i forbindelse med, at de stænkede offerdyrets blod på hinanden og på deres huse for at få den livgivende kraft, symboliseret i blodet, med sig.

De sagde "For ars og frida", hvilket betyder "For et godt, sundt og frugtbart år i fred og harmoni med hinanden og med større magter".

Er vi med disse ord ikke kommet lidt tættere på vikingemennesket?

Kan vi ikke skimte en forbindelse til også den smukke midsommervise vi lige har sunget?

Det er mit håb, at vi med afsæt i vores fortid og gerne med hjælp fra vølver og andre gode og klarsynede kræfter, i fællesskab kan sikre os en grøn og bæredygtig fremtid.

Jeg vil lade min lille røst fra fortiden forstumme, men inden da ønske jer en god sankthansaften med vikingønsket:

FOR ARS OG FRIDA